

"מה אכפת לציפורי" בעקבות ע"א 7166/17 ציפורי מושב עובדים נ' ביתן

מבזק הארות פסיקה זה עניינו סכסוך בין בני זוג המבקשים להתקבל כחברים במושב העובדים ציפורי וכן לרכוש בו נחלה, לבין מושב העובדים. מושב העובדים דחה את בקשת החברות של בני הזוג והחליט שלא לאפשר את מכירת הנחלה. כמו כן, פנה המושב אל בית המשפט המחוזי בנצרת על מנת לחסום את דרכם של בני הזוג לרכוש את הנחלה. בית המשפט דחה את התביעה תוך שהוא קובע קביעות עקרוניות הנוגעות להליך קבלת חברים במושב וכן להליך הקצאת הקרקע, ובכך אישר את המכירה. המושב ערער לבית המשפט העליון, ולאור הסכמות שאלהן הגיעו הצדדים, ההליך נמחק וקביעותיו העקרוניות של בית המשפט המחוזי בוטלו.

בני הזוג ביתן חתמו על הסכם עם בעלי נחלה במושב העובדים ציפורי, במסגרתו תנאי להעברת הנחלה הוא קבלתם כחברים באגודה השיתופית. ועד ההנהלה של ציפורי דחה את קבלתם בשל "חוסר התאמה לקהילה". בעקבות זאת, שינו בני הזוג את החוזה עם בעלי הנחלה כך שהמכירה לא תהא תלויה בקבלתם כחברים. בה בעת, פנו הזוג למושב וביקשו להגיש ערר על ההחלטה שלא לקבלם כחברים.

בעקבות כך, פנה מושב העובדים ציפורי אל בית המשפט – וזאת על מנת שזה ייתן פסק דין הצהרתי וכן צו מניעה קבוע להעברת הנחלה המדוברת לבני הזוג ביתן. מושב העובדים ציפורי טען לצורך בשמירה על אופיו הייחודי של המושב, וכן כי ממילא הכללים מעניקים לו עצמאות בקביעת זהות החברים באגודה. בני הזוג ביתן טענו מצידם כי המושב שינה את אופיו זה מכבר, ולא נכון לראותו עוד כ"מושב עובדים". כמו כן, טענו כי שמירה על ההגדרות פוגעות בצדק חלוקתי וכי כל מטרת המושב היא לסנן מועמדים למגורים בו וכן לשמור על קרקעות המדינה. רשות מקרקעי ישראל, שצורפה להליך, טענה כי ככלל אין להתערב בשיקול הדעת של המושב, אף שיש ביכולתה לעשות כן במקרים חריגים. בית המשפט המחוזי אישר לבסוף את המכירה, מהטעם שיש לנתק בין הליך הקצאת הקרקע לבין הליך הקבלה כחברים באגודה. בנוסף, קבע הוא כי אין זה סביר כי שיקול הדעת הבלעדי מוענק לאגודה וכי ראוי שרשות מקרקעי ישראל יקבעו קריטריונים מהותיים לבחינת אופן הקבלה. כן נקבע עוד כי ניכר שהחלטות האגודה השיתופית (המושב) הנוגעות למכירת הבית, התקבלו שלא משיקולים ענייניים אלא משיקולים בלתי-סבירים.

מושב ציפורי ערער לבית המשפט העליון על ההחלטה, ובמסגרת ההליך הגיעו הצדדים להסכמות המבטלות את קביעותיו של בית המשפט המחוזי, הסכמות אלה אושרו על ידי בית המשפט, שמחק את הערעור.

עו"ד עדי ניר בנימיני ועו"ד גיל גן מור מאירים את הפסיקה
פסק הדין: ע"א 7166/17 ציפורי מושב עובדים נ' ביתן (פורסם באר"ש, 7.7.2019)
ת"א (נצ') 4478-12-13 ציפורי מושב עובדים להתיישבות שיתופית בע"מ נ' ביתן (פורסם
בנבו, 13.3.2017)